

Els corresponents ens miren

Envoltat de càmeres de televisió i periodistes, l'alcalde d'Arenys de Munt, Carles Móra, votava a la consulta per la independència que es va dur a terme

La premsa d'arreu estarà molt pendent de les consultes per la independència que es faran el dia 13 de desembre a 160 municipis catalans. EL TEMPS ha pogut parlar amb alguns periodistes estrangers que han mostrat interès per aquesta qüestió.

Quan, ara fa un parell de setmanes, Alfons López Tena, director executiu d'Osona Decideix, va anar a Madrid a presentar la campanya sobre les consultes per la independència de Catalunya es va sorprendre per l'interès que els corresponents de la premsa

estrangera que viuen a la capital espanyola mostraven per tot aquest procés. Com a trofeu que reflecteix aquesta gran expectació, López Tena va tornar de Madrid amb una vintena de targetes de visita de corresponents estrangers a la cartera. En vista d'aquest interès,

EL TEMPS s'ha posat en contacte amb alguns d'aquests periodistes, que han explicat com veuen aquesta iniciativa popular i quines repercussions creuen que pot tenir.

Val a dir, d'entrada, que alguns dels representants dels grans mitjans de comunicació internacionals, residents a Madrid, han assenyalat que no vindrien a Catalunya per fer un seguiment de l'esdeveniment del dia 13 i que, molt probablement, tampoc no n'informarien als mitjans respectius. És el cas, per exemple, dels corresponents de l'agència de notícies Associated Press i del diari *The Washington Post*, dels Estats Units, o bé, en un àmbit més proper, del diari italià *El Corriere della Sera* i del britànic *The Guardian*. En canvi,

el dia 13 de setembre en aquell municipi.

segons fonts properes als organitzadors de la consulta, sembla que la cadena pública anglesa BBC anirà a Vic, la capital d'Osona, aquesta setmana, per enregistrar-hi un reportatge televisiu.

Un dels periodistes estrangeres que, ja a la conferència de premsa convocada per Osona Decideix a Madrid es va mostrar més interessada a anar a Catalunya és Diane Cambon, corresponsal a l'estat espanyol del diari francès *Le Figaro*. Segons ella, la iniciativa d'organitzar una consulta popular és, si més no, original i simbòlica. "Però també ho veig com una manera de copsar el pols del moviment independentista. Això arriba en un bon moment, sobretot per tota la qüestió que envolta la sentència del Tribunal Constitucional.

La consulta tindrà el valor de deixar les coses clares i reconèixer si hi ha un moviment independentista o no. La cosa més important de tot plegat és que no hi hagi violència; és la gran diferència respecte al País Basc. D'això n'haurien de prendre nota els bascos, perquè és una forma més democràtica de fer les coses. Em sembla un exemple que il·lustra el problema que hi ha en el conflicte ancestral entre Catalunya i Espanya", explica Cambon.

La majoria dels corresponsals estrangers coincideixen a remarcar, en primer lloc, el caràcter simbòlic de la consulta, però també l'oportunitat del moment. "El valor del resultat serà més aviat simbòlic. Però arriba en un moment important, perquè s'espera la sentència del Tribunal Constitucional i l'any que ve hi haurà eleccions autonòmiques. El problema és que Zapatero ha obert un meló prometent que acceptaria l'Estatut que sortís del Parlament català. Això potser no va ser gaire prudent ni gaire llest, perquè no comptava amb allò que diria el Tribunal Constitucional", assenyala Leo Wieland, corresponsal a Madrid del diari alemany *Frankfurter Allgemeine Zeitung*.

En una línia semblant a la d'aquest important diari, el corresponsal a Espanya de l'agència britànica de notícies Reuters, Jason Webb, considera que la consulta per la independència pot tenir repercussions a l'àmbit estatal. "A Reuters l'interessa aquesta qüestió, perquè, òbviament, la consulta pot tenir implicacions per a la política espanyola. Ho veiem com un factor significatiu en la política espanyola en aquest moment, sobretot perquè pot tenir conseqüències per a la posició de Zapatero al Congrés", diu Webb. Val a dir, però, que aquest corresponsal es mostra reservat a l'hora d'emetre opinions, perquè el seu mitjà no autoritza els seus periodistes a fer-ho.

Motius raonables. Arran de la publicació, ara fa uns quants mesos, d'un reportatge al setmanari britànic *The Economist* en què es parlava negativament de les reivindicacions catalanes, hi ha un convenciment força estès que els corresponsals de la premsa estrangera establerts a Madrid no entenen el fet diferencial català. Un exemple que

ho il·lustra perfectament és la resposta de Diane Cambon, corresponsal de *Le Figaro*, quan hom li demana si els catalans tenen motius per a organitzar una consulta per la independència. "Mai no m'ha semblat que el sentiment nacionalista fos una justificació per a fer això. Espanya ja és un país molt descentralitzat, a diferència de França. La diversitat pot ser una font de riquesa i no de conflicte. Però és un sentiment que desconec. Des de Madrid es veu una mica diferent, és una mirada més centralitzada. Però quan vas a Catalunya no tens la impressió que es visqui malament, sinó tot al contrari. Crec que es dona molta importància a la identitat, per bé que hi ha coses més importants", explica Cambon. Un altre corresponsal francès, en aquest cas del diari *Le Monde*, Jean-Jacques Bozonnet, es pronuncia en una línia semblant: "Per què s'ha d'autoritzar als catalans una cosa que es prohibeix als bascos o a uns altres? Tot plegat és un problema de la Constitució. En qualsevol cas, jo no sóc català i no puc dir si Catalunya seria més feliç fora d'Espanya que a dins, amb l'àmplia autonomia que ja té."

En canvi, tot i procedir d'un país molt més llunyà, Armando Tejeda, corresponsal a Madrid del diari mexicà *La Jornada*, assegura que li sembla "encomiable" que una societat lluiti pels drets que ha defensat durant anys. "Si una part del poble català reivindica la independència, em sembla que té els seus motius, sobretot quan aquesta idea és tan arrelada en la història política i social de Catalunya. Crec que és una resposta global a aquest sentiment. Sempre estarà justificat si una part del poble ho demana", opina Tejeda. De la mateixa manera, des d'una posició molt més propera, Ewa Wysocka, presidenta de l'Associació de Corresponsals Estrangers de Barcelona, considera que els catalans tenen prou motius per a organitzar un esdeveniment d'aquesta mena. "I per què no? Els catalans tenen la seva trajectòria i les seves arrels. És un poble molt conscient de què és, d'on ve i cap a on vol anar. És exemplar. Com a polonesa, igual que molta gent, valoro molt la cura que els catalans tenen de la cultura, la llengua i les tradicions pròpies. Allò que es fa a Osona s'enfoca com una festa de la democràcia,

però també crec que és com una mena de visita al psicòleg, en el sentit que és una manera de perdre les pors que la gent tenia. A ningú no li passava pel cap que un dia es pogués votar i respondre a aquesta pregunta. A més, em sembla molt important que puguin votar els immigrants. Es una manera d'obrir-se a ells i fer-los sentir reconeguts. M'hauria agradat de poder votar a Barcelona", assenyala Wysocka, que és la corresponental de l'edició polonesa de la revista nord-americana *Newsweek*.

Repercussions polítiques. Una resposta afirmativa o, si més no, una participació multitudinària en la consulta que es durà a terme el dia 13 a 160 pobles de Catalunya tindrà, a parer de la majoria de corresponents estrangers consultats, conseqüències polítiques indubtables. "La classe política haurà de prendre'n nota, tant la catalana com l'espanyola. Tenir tota una regió que s'ha manifestat per la independència és una cosa seriosa. Penso que les coses a l'àmbit parlamentari espanyol poden canviar bastant", assenyala Diane Cambon, del diari *Le Figaro*. "Si hi participa molta gent, els partits polítics catalans no podran girar-se d'esquena a aquesta qüestió i hauran de pronunciar-s'hi", diu Jason Webb, de l'agència Reuters. "Si tot això serveix per a enganxar la gent a la cultura democràtica, sigui vinculant o no, serà un argument irrefutable que mostra que la societat catalana està mobilitzada. Si la participació és multitudinària, els partits i les institucions, tant catalanes com espanyoles, no podran fer el desentès", explica Armando Tejada, del diari mexicà *La Jornada*. Al seu torn, Ewa Wysocka, corresponental de *Newsweek*, opina que, sigui quin sigui el resultat, la consulta serà aprofitada pels sectors contraris a aquesta iniciativa. "És segur que començarà una campanya encara més ferotge contra Catalunya, no en tinc cap dubte. A més, tot i que no se sap com reaccionarà Brussel·les, que mai no ha tingut opinió pròpia sobre això, crec

que hi haurà una resposta internacional. Potser la reacció no serà favorable, com ha passat amb Escòcia i amb Montenegro, però si hi ha una participació multitudinària aquí pot començar una cosa molt gran", opina Wysocka.

De fet, la resposta internacional és una de les qüestions que també preocupa els organitzadors de les consultes per la independència. Aquesta fou una de les raons per les quals Alfons López Tena, director executiu d'Osona Decideix, va anar a Madrid a explicar el projecte. Respecte a la imatge de Catalunya que és té des d'Alemanya, el corresponental a la capital espanyola del *Frankfurter Allgemeine Zeitung*, Leo Wieland, apunta que cal tenir present que uns 10 milions d'alemanys viatgen anualment a l'estat espanyol i que una gran part van a Catalunya i a les Illes Balears. "S'ha de tenir molt en compte que Catalunya és la imatge d'Espanya per a la majoria de turistes alemanys. Allò que hi veuen és allò que els agrada i és allò que traslladen a la resta d'Espanya. En general, els alemanys tenen una imatge molt positiva de Catalunya, pel que fa a la perspectiva turística. Però la política no la segueixen amb atenció. Sí que els sorprén molt de veure pancartes al camp del Barça que diuen que Catalunya no és Espanya. A Baviera, que és el lloc més orgullós i tribal d'Alemanya, ningú no dubta que són alemanys. Els seguidors del Bayern mai no posarien una pancarta d'aquesta mena", assegura Wieland. A Mèxic, en canvi, segons Armando Tejada, corresponental de *La Jornada*, una part de la premsa és molt conscient de què passa a Catalunya: "Sobretot perquè a Mèxic hi ha gent molt sensibilitzada amb les reivindicacions del dret d'autodeterminació. Aquesta idea s'ha incorporat recentment al debat polític mexicà a través de les demandes de les comunitats indígenes. Per això a Mèxic hi ha interès per veure què passa al món amb relació a aquestes idees. És una bona fórmula per a fer aterrar la democràcia al pla local", diu Tejada.

De tots els corresponents consultats, Ewa Wysocka, de l'edició polonesa de la revista *Newsweek* és qui assegura tenir més dificultat a l'hora d'explicar què és Catalunya als seus lectors. "A Polònia tot això no ho entenen i jo entenc que no ho entenguin. Des de fora tot es veu d'una altra manera. Fins i tot, en els meus reportatges puc semblar una mica fatxa. Faig tant com puc per explicar-ho, però és molt difícil, perquè a Polònia la paraula *nacionalisme* és pejorativa, per culpa de la Segona Guerra Mundial i per la por que van injectar els nacionalismes alemany i rus. Per a nosaltres, *nacionalisme* significa perill", assenyala Wysocka. En una línia semblant, Jean-Jacques Bozonnet, del diari francès *Le Monde*, adverteix de la dificultat que els francesos entenguin el fet diferencial català. "En un país tan centralitzat com França, la gent no entén gaire bé per què una regió vol ser independent. Pensen que Catalunya ja té molta autonomia i que, davant la crisi mundial, per exemple, és més fàcil que la pugui resistir millor un país gran". Una cosa semblant passa al Regne Unit, on, segons Jason Webb, la qüestió de la consulta popular té poca repercussió. "Potser en tindria més si el referèndum fos vinculant, sobretot perquè els britànics hi trobarien una similitud amb el que es vol organitzar a Escòcia. Però, mentrestant, la gent del Regne Unit no té gaire consciència de què passa a Catalunya", diu el corresponental de Reuters.

Sigui com sigui, la repercussió que la consulta del dia 13 pugui tenir a l'estranger dependrà, en gran mesura, d'allò que en publiquin els corresponents estrangers. Tots els periodistes amb qui EL TEMPS ha parlat han assegurat que, amb gairebé tota probabilitat, els seus respectius mitjans informaran d'aquest esdeveniment i, en la majoria de casos, els corresponents tenen previst d'anar des de Madrid a Catalunya per cobrir la jornada de votació en directe. Fins i tot, Ewa Wysocka, que presideix l'Associació de Corresponents Estrangers de Barcelona, ha explicat que una mitja dotzena de periodistes estrangers que viuen a la capital catalana preparen un viatge conjunt per desplaçar-se fins a Vic el dia de la consulta.

Xevi Camprubi

"Si hi ha una participació multitudinària, aquí començarà una cosa molt gran", diu una corresponental estrangera